REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 192. | Brașov, Luni-Marți 2 (15) Septemvrie. | 1908.

In ajunul întrunirei dietei.

De odată cu venirea monarchului la Budapesta s'au început pregătirile pentru campania parlamentară de toamnă în Ungaria. Peste opt zile se va întruni dieta. Un șir de proecte de lege îi vor fi prezentate de către diferitele ministerii și una după alta i-se vor impune spre rezolvare probleme însemnate.

Pentru țară și pentru viitorul ei cea mai importantă dintre aceste probleme este reforma electorală. După cum a promis, ministrul de interne conte Andrassy va trebui să prezente parlamentului mult până pe la sfârșitul lui Octomvrie proiectul său de lege, așteptat cu atâta încordare de către Maghiari și cu atâtea temeri de către naționalități. Fiindcă coaliția și partidele, din care se compune, vor trebui să ia poziție mai de vreme în cestiunea votului universal, să presupune, că încă înainte de prezentarea proiectului de lege contele Andrassy va comunica în conferențele de partid punctele principiare de căpetenie ale reformei. Despre un punct nu mai poate fi îndoială. Proectul întreg este așezat pe baza pluralității dreptului electoral. Andrassy și tovarășii săi dela guvern sunt de credința firmă, că numai pe baza aceasta, ca Ungurii să se poată bucura de avantagiul de a avea mai multe voturi decât neungurii, se poate asigura „suveranitatea ungurimei". Au trebuit să ajungă lucrurile aici, ca să se poată convinge odată lumea civilizată de pretutindeni despre stările reale în Ungaria, unde libertatea și drepturile, ce emană dela ea, sunt croite și ciuntate astfel, ca folosul lor să-l poată trage în mod covârșitor numai ungurimea pe socoteala celorlalte popoare. E o fatalitate și dovedește imposibilitatea de a se sana relele cele mari și abnormitățile ce împiedecă libera și sănătoasa desvoltare interioară a Ungariei, dacă și în vremuri ca cele de azi se face atârnătoare aceasta desvoltare dela perpetuarea neegalității între cetățeni, dela înarticularea în lege a despotismului de rassă esercitat de elementul domnitor. Dacă pluralitatea votului va fi decretată azi ca *conditio sine qua non* pentru esistența statului ungar, la ce consecințe va duce aceasta cu timpul, când se va dovedi, că Ungurul nici cu privilegiul de a avea două și trei voturi nu mai poate să-și susțină supremația față cu puterea crescândă a popoarelor conlocuitoare nemaghiare?

Să rămânem însă deocamdată la mișcarea preparatoare, de care am făcut amintire mai sus. Aparatul dualist complicat pune la ordinea zilei totodată și delegațiunile austro-ungare cu problemele lor speciale relative la afacerile comune și în deosebi la armată, probleme, ce nu se pot isola de acțiunea parlamentelor. In cazul de față pare a fi rezervat delegațiunilor, ce se vor întruni în prima jumătate a lunei lui Octomvrie, un rol deciziv pentru soluțiunea cestiunilor pendente din Ungaria și mai cu seamă a cestiunei reformei electorale.

Tot mai mult iese la iveală, că există intențiunea și planul de a rezolva cele două mari cestiuni, aceea a votului universal și cea militară, în legătură strânsă și în același timp, după maxima *do ut des*. In viitoarea sesiune a delegațiunilor se vor discuta fără îndoială și cestiuni militare Va trebui să fie stabilită în budgetul comun de răsboiu urcarea soldei oficerilor și a soldățimei. Probabil, că vor fi atinse și alte cestiuni militare, cari cer soluțiunea lor grabnică, ce trebue să premeargă nouei legi militare, atât de mult reclamată de trebuințele armatei.

E semnificativ, că în jurul ministrului de comerciu Francisc Kossuth se concentrează pentru moment firul convorbirilor dintre bărbații de stat austro-ungari, ce țintesc la descurcarea cestiunilor pendente. Kossuth fiind bolnav și silit să zacă în pat, colegii lui dela guvern au hotărât a ținea conziliul lor de miniștri la el acasă. Tot-odată s'au văzut siliți și miniștrii comuni pentru a putea conferi cu Kossuth, să-l viziteze acasă. Nu pentru că ocupă postul de ministru de comerciu, ci pentrucă ca șef al partidului independist e în poziție de a esercita cea mai mare influință asupra deciziunilor majorității parlamentului ungar, miniștrii comuni au simțit necesitatea de a conferi și de a se înțelege cu el. Astfel Francisc Kossuth a primit vizita și a conferit cu ministrul de răsboiu br. de Schönaich, apoi cu ministrul de externe br. Aehrenthal și cu ministrul comun de finanțe Burian. Se înțelege, că în aceste convorbiri s'a tratat mai ales de chipul și modul cum să treacă mai ușor diferitele proiecte de lege prin delegațiuni și parlament.

Pe la sfârșitul lunii aceștia se va ținea un conziliu comun al miniștrilor austriaci și ungari, pentru care trebue pregătit materialul.

Au avut dar miniștri multe de discutat între ei. Cea mai mare importanță este a se atribui însă convorbirei lui Kossuth cu ministrul de răsboiu. Probabil, că deja în această convorbire să se fi atins, ceea-ce doresc așa de mult guvernanții: întrebarea de a compensa concesiunile dorite în cestiunea reformei electorale cu contra-concesiuni în cestiunile militare.

Avem cauză a ne teme, că după metoda de până acuma cei dela cârmă vor căuta s'ajungă la o mai ieftină înțelegere pe calea aceasta de compensare. Toate se repetă, odată însă trebue să li-se înfunde și unora și altora. Și atunci vor vedea cu ochii unde i-a dus ușurința, cu care au tratat cestiunile vitale ale monarchiei și ale popoarelor ei. Numai să nu fie prea târziu!

Adunare poporală în Lepindea. Locuitorii români ai comitatului Târnavei mici sunt convocați la o adunare poporală, ce se va ținea Duminecă la 20 Septemvrie st. n. 1908 în comuna Lepindea (Leppend) la oarele 10 a. m. cu următorul program: 1) Constituirea biroului și deschiderea adunării. 2) Situația politică generală și votul universal. 3) Proiect de rezoluțiune. 4) Inchiderea adunării. Convocătorul este semnat de 26 fruntași români din acest ținut.

Cine va fi viitorul episcop al Caransebeșului. Foaia lui Burdea Szilard »Severinul«, ocupându-se în numărul său recent cu apropiata alegere de episcop al Caransebeșului, face următorul prognostic:

»Se știe deja, că majoritatea sinodului va oferi cârja archierească vrednicului archimandrit Filaret *Musta*, care va ști delătura și sus ori-ce piedecă de întărire. Nu mai rar se amintește starețul de la Bodrog, archimandritul *Hamzea*, om cucernic cu multă trecere și vază, care venind din afară neangajat mai bine — se crede — ar face rânduială și pace. Nu puțini șoptesc și despre protosincelul nou, Dr. Iosif *Olariu*, bărbat de litere, cel mai fecund și mai instruit scriitor bisericesc, dela a cărui mână energică și minte luminată se așteaptă mult bine pentru dieceză. Singura piedecă ar fi, că guvernul nu e în curat cu atitudinea lui politică, fiindcă până acum totdeauna a evitat să se pronunțe, pe când cei doi de mai nainte sunt oamenii guvernului. (?!) Știrile ce ne sosesc zilnic, ne spun, că îndeosebi preoțimea întreagă ar fi insuflețită pentru candidatura lui Dr. Olariu.

»...Majoritatea sinodului însă având în vedere și cazul Sârbilor și nevoind a expune dieceza la mai multe alegeri *va fi cu acel candidat, care e sigur de sancționarea preaînaltă*: *I. P. Cuv. Sa d-l archimandrit Filaret Musta*, cunoscut bine nu numai pentru deosebita-i vrednicie, dar și prin sentimentele sale marcante patriotice....«

Contra crucei jubilare, ordinul ce l'a înființat Majestatea Sa cu ocaziunea jubileului său de 60 de ani de domnie, a pornit deputatul independist Ludovic Hentaller în comitatul Somogy o agitațiune în stil mare. A prezentat fișpanului acestui comitat o moțiune de urgență, prin care cere, ca congregația comitatensă să declare că ministru-președinte Dr. Alesandru Wekerle a comis cel mai mare păcat, când a contrasemnat actul prin care monarchul a dat ființă ordinului crucei jubilare și că a făcut să se publice textul acestui act în »Budapesti Közlöny«. Se mai cere în acea moțiune, ca congregația să îndrume pe funcționarii comitatensi, ca nici unul să

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Prima mea fotografie.

Iubite prietine.

Ție, numai ție vreau, să-ți destăinuesc motivul, care m'a îndemnat, să mă fotografiez. E un motiv curios. Tu ști, că eu n'am râvnit niciodată, ca să-mi fixez chipul meu pe hârtii — zise fotografii — pe cari să le împart între cunoscuți și cunoscute drept amintire. N'am căutat, să mă întrec după mijlocul ăsta de a mă face neuitat în sufletele iubitoare ale prietinilor sau neamurilor mele. Și cu toate astea m'am fotografiat.

Iată de ce:

Implinisem 20 de ani. Mi-se urâse de viață. Simțeam, că mi-se apropie sfârșitul, care cu o forță supranaturală mă îndemna, să mă pregătesc de moarte. Sufletul își perduse orice energie, simțeam cum mi-l apasă greutăți neînțelese. O decepțiune crudă îmi frământa toată ființa, vedeam, că mă mișc, dar mișcarea asta îmi părea o trebuință mecanică, simțeam uneori foamea, dar mâncarea mi-o esplicam ca pe un leac, cu care medicii caută să lungească în mod artificial viața nefericitului, care se sbate inconștiu în brațele morții și așteaptă cu ochii împetriți împărtășirea cu sfintele taine sau un cuvânt de ușurare cetit din cărțile sfinte de un preot cuminte, îmbătrânit între literile sftei Scripturi. Tresăream la tot pasul și fără de veste îmi duceam aproape în tot momentul mâna la frunte, îmi apăsam cu îndârjire vinele, căutând să le îndemn, ca să poarte sângele cu mai mare iuțeală, cu dosul mânii căutam, să-mi răcoresc ferbințeala de pe frunte și îngălbineam ca ceara, când din când în când mă frământa gândul că voiu nebuni.

Trebuea să mor dară înainte de a înebuni. Nimenea nu-mi putea ajuta. Toți cei din jurul meu erau oameni și știau că oamenii n'au nici o putere de a vindeca, în medici nu credeam, cuțitele lor de argint sau acul lor de aur nu putea ajuta, n'aveau ce tăia, n'aveau nici ce coase, fiindcă nici o mână nu mă durea, nici un picior nu mi-se scrintise, nici nu mă duelasem, pentru ca să-mi coasă urechea tăiată de contrar, nici în răsboiu nu fusem, pentru ca să-mi amputeze piciorul sfărâmat de glonțul dușmanului. C'un cuvânt eram perdut, fără ca să am vre-o boală văzută. Eram bolnav, dar boala mea n'o putea vindeca nimeni, numai moartea.

Retras în odaia mea, în care nu intra alt suflet de om, decât numai eu, fiindcă un altul mi-ar fi turburat boala, care îmi devenise un tovarăș nedespărțit, căruia îi simțeam imediat lipsa, dacă ar fi îndrăznit, să se departeze fie și numai pe un moment din lumea gândurilor mele, cari toate la olaltă formau eul meu. Ba mai mult, această boală mă stăpânea așa că să făcuse despot peste mine, care cu voință absolută îmi fixa cărările, îmi punea la cale gândurile și-mi determina cu forță neînvinsă toate faptele. Simțeam că eul meu este, trăiește încă, dar acest eu nu mai era liber, era sclavul lipsit absolut de voință. Supus unui despot, căruia mă închinasem de bunăvoe, și de care nu voiam să mă despart, fiind-că dacă ași fi căutat, să-l alung în starea în care eram atunci, sforțările ce ar fi trebuit să le fac la munca asta, m'ar fi ucis cu o zi mai curând.

Voiam par' că să mai trăiesc, dar voința asta mi-era așa de neputincioasă, încât nici nu-i simțeam efectul, îmi părea un simplu mecanism, care decurgea inconștiu, necontrolat de nici o cugetare, fiindcă nu mai puteam cugeta, nici nu încercam să cuget, deoarece nu mai doream să mai înțeleg nimic, nu, absolut nimic. 'Mi era o greutate cugetarea. De altfel ea fusese motivul boalei mele neînțelese, ea mă încuiase în odaia mea singuratică, ea-mi îndreptase pașii pe cărările pustii, pe unde umblă numai nebunii, ea mă făcuse să mă feresc de oameni, să-i desprețuiesc, să mă ascund de ei, să-i urăsc, să râd de sbaterea lor nebună după viață și... să-mi bat joc de mine însu-mi râzând de corpul meu, bătându-mi joc de sufletul meu, în care inconștiu aprinsesem mii de făclii torturătoare.

Pământul, care simțeam cum îmi arde tălpile, vedeam că-i o vale a plângerilor, de care numai așa poți scăpa, dacă mori, deci mori cât mai de timpuriu tinere, îmi ziceam uneori inconștiu, însoțind aceste cuvinte cu un tremur neînțeles și cu ochi aproape de nebun, spăriat de umbra sa însași. Mori, căci cu cât mori mai de vreme, cu atât vei reînvia mai de vreme. Acest gând de reînviere îmi însenină une-ori fața, dar în clipa următoare despotul necrutător, de care ascultam orbește, fiindcă voință independentă nu mai aveam, mi-o întuneca din nou și mă făcea să mă gândesc la moartea vecinică, din care omul, această unealtă neputincioasă a naturii, nu va putea învia niciodată, fiind-că în neputința sa această ființă, zisă om, nu va putea învinge pe cel mai puternic stăpân al lumii: moartea. Viața însași în lupta sa cu moartea, trebue să cedeze acesteia și să facă loc apunerii vecinice.

Astfel de gânduri nebune îmi frământau sărmanul suflet și nu știam, nu puteam afla calea, care ar putea duce la

nu primească crucea jubilară, dacă i-se va conferi, ci să-o pună la dispoziţie prin superiorii săi cancelariei împărăteşti de cabinet din Viena. In cazul când crucea jubilară ar fi conferită ca ordin estern, funcţionarii cărora li-se va conferi, să s'adreseze către »regele legal al Ungariei« cu rugarea de a le da încuviinţarea »să poată purta acest ordin«. In fine moţiunea cere ca congregaţia comitatului Somogy să provoace pe toate celelalte municipii din ţară a procede asemenea. — Cum rămânem în faţa cestei agitaţiuni cu mult bucinata înţelegere dintre coroană şi coaliţie?

Coaliţia şi agitaţia socialiştilor. Ziarele coaliţiei par a fi neliniştite de intenţia social-democraţilor de a organiza demonstraţii pentru votul universal ungar, în streinătate, în special în Viena cu proletarii austriaci. Ziarele coaliţiei au o atitudine cu totul rezemnată, iar parte scriu articole violente în contra acestui procedeu al social-democraţilor. O parte din presă sfătueşte pe social-democraţi să se abţină dela planuri îndrăsneţe. O altă parte, cea extremă, cere guvernului măsuri energice în contra social-democraţilor.

Turcii nu cer restituirea Bosniei. Corespondentul din Constantinopol al ziarului »Zeit« a avut o convorbire cu Veka-Bey, unul dintre conducătorii tinerilor turci. Cu privire la anunţata remaniere ministerială, Veka-Bey a declarat că ea se va face abia după întrunirea parlamentului, de oare-ce atunci poporul se va putea exprima în voie, desemnând la locul ce merită pe bărbatul de valoare. La întrebarea de ce comitetul tinerilor turci a interzis ziarelor de a aduce ştiri din Bosnia, Veka-Bey a răspuns: Uneori e nevoie de puţină autocraţie, chiar în statele democratice şi constituţionale. Măsura comitetului e foarte bună, de oare-ce nu se poate cere Austriei să restitue Turciei nişte provincii, pe cari le ocupă milităreşte de mai bine de treizeci de ani şi în virtutea unui pact internaţional, pe care l'a subscris şi Turcia. Statul turc voieşte să trăească în bună pace şi armonie cu vecinii săi, şi în special cu Austro-Ungaria.

O nouă conferinţă în cestiunea marocană. Din Paris se anunţă, că nota franco-spaniolă cere recunoaşterea lui Mulay Hafid sub anumite condiţiuni. In cercurile diplomatice franceze se crede, că la nota franco-spaniolă guvernul german va răspunde cu o altă notă. In cazul când nu se va putea ajunge la nici o înţelegere, e probabil că se va convoca o nouă conferinţă la Algeiras, care să ia o hotărâre definitivă în această chestiune.

Inaugurarea bustului V. A. Urechiă.

Sinaia, 31 Aug. v. 1908.

Astăzi, Duminecă, s'a înaugurat cu o deosebită solemnitate bustul neuitatului patriot V. A. Ureche. O mulţime mare de public ales a asistat la această înălţătoare serbare naţională.

Mai întâiu s'a oficiat de către P. Cuv. Sa *arhimandritul Dionisie* cu mare azistenţă sfinţirea apei, după care d-l arhimandrit a rostit un frumos discurs comemorativ, pe care vi-l alătur spre publicare. P. Cuvioşiei Sale a răspuns în termini călduroşi d-l G. *Babeş*. Au urmat apoi pe rând discursurile rostite de învăţătorul D. *Râpeanu* din localitate şi de reprezentanţii »Ateneului Român«, a »Societăţii macedo-române«, şi a »Sindicatului pressei«. A surprins absenţa delegaţilor comitetului central al Ligei culturale, care n'a fost reprezentată.

In discursurile patriotice rostite s'au scos la iveală de diferiţi oratori meritele lui V. A. Urechiă ca dascăl şi mare apărător al Românismului de pretutindeni. *x.*

*

Discursul Arhimandritului Dionisie, preşedintele comitetului pentru ridicarea monumentului lui V. A. Urechiă, ţinut la înaugurare. 31 August v. 1908.

Domnilor!

Sunt acum doi ani, de când admiratori ai marelui patriot V. A. Urechia, s'au hotărât a ridica acest monument în amintirea neuitatului dascăl în ale neamului pe care azi îl sărbătorim.

La toate popoarele din lume s'au păstrat şi se păstrează cu sfinţenie amintirea celor aleşi, cari nu mai sunt, mai cu seamă a acelora, cari au lucrat în viaţa lor pentru binele neamului, spre a fi o pildă viuă generaţiunilor cari vin, pentru a se arăta recunoştinţa către cei cari au ostenit mai mult, li se imemorează amintirea prin ridicări de monumente, care fac parte vie din istoria unui popor. Cu cât întâlneşte cineva mai des astfel de monumente, cu atât poporul acela dă mai multă dovadă de patriotism.

Dacă poporul roman iese din ce în în ce mai mult la iveală şi în acelaş timp mai mare în acţiunile sale, este că el a lăsat urme neperitoare pe unde a trecut şi istoria acestui popor, lumea din monumentele lăsate pe urma lui o cunoaşte.

Admiratorii lui Urechiă au gândit, că nu puteau în alt chip arăta recunoştinţa lor, decât prin acest modest monument.

Este darul ce se face neuitatei lui memorii, însă el va fi primit de toţi iubitorii neamului, ca banii văduvei din Sf. Evanghelie, şi va fi ca un imbold de îndemnare, şi în acelaş timp de încurajare, pentru toţi aceea, cari lucrează spre binele neamului.

Ori cât am fi de pesimişti, ori cât de puţin ar preocupa pe mulţi din noi, interesele mari ale patriei, recunoştinţa nu poate pieri din toate inimile unui popor, căci ar fi să disperăm, dacă un moment ne-am gândi că totul a amorţit şi a murit ca simţ naţional.

Numai atunci când bărbaţii aceştia mari nu mai sunt printre noi, numai atunci zic, ne dăm seama de marea pierdere, de golul ce-l lasă, numai atunci începem a preţui şi vedea lipsa lor.

Cine nu a cunoscut pe V. A. Urechiă?

Nu este loc, nu este ţară, unde se află Români, care să nu-l fi cunoscut. El era unul din apostolii românismului. Glasul lui răsuna în cele mai depărtate ţări; răsuna de protestare şi de indignare atunci, când fii neamului erau prigoniţi, şi el era pretutindeni, unde se trata de apărarea celor asupriţi. A spune tot ce a făcut pentru neamul românesc, ar trebui un volum întreg. Activitatea lui ca dascăl o cunosc în deajuns elevii lui, o cunoaşte toată lumea. A-l descrie ca om politic, e destul a spune că el a propovăduit: iubirea de neam şi munca neobosită în această direcţiune.

Pe lângă patriotismul cel mai înflăcărat, Urechiă era pătruns de adevărul, că naţionalismul fără legea strămoşească nu poate fi îndeajuns, pentru ca să asigure trăinicia unui popor. Şi în direcţiunea sfintei noastre biserici Urechie lucra cu aceeaşi dragoste mare ca şi pentru neam, ştiind că temelia unui popor se razimă pe iubirea de neam şi de Dumnezeu.

Noi, cari l'am cunoscut personal, nu ne puteam sătura de cuvintele lui, de sfaturile lui. Mulţi l'au criticat pe vremuri cu asprime, dar nedreptate; mulţi l'au hulit şi i-au amărât zilele. Scăderi va fi avut şi el ca ori şi ce om, căci nimenea nu este scutit de greşeli decât singur Dumnezeu.

Dar criticile nedrepte şi cuvintele aprinse de pasiuni de mult au amorţit şi lumea începe a-şi da seama tot mai mult de meritele lui, de opera lui ca apostol al românismului în lumea streină, de faptul că V. A. Urechiă era straja neadormită a intereselor naţionale ale tuturor Românilor.

Criticile sunt bune, mai bune însă sunt faptele mari şi pozitive, pentru-că acestea sunt nemuritoare şi numai ele înalţă o naţiune la treapta vredniciei sale.

Desvălind acest monument, aducem memoriei lui Urechiă prinosul recunoştinţei noastre de cetăţeni şi de Români.

Incredinţăm acest monument administraţiei comunale, putând fi mândră, că o comună rurală ca Predealul are două monumente, unul istoric şi altul comemorativ, ceea ce dovedeşte că fruntaşii localităţii aceştia sunt pătrunşi de sentimentele cele mai nobile şi în prima linie de patriotism.

Să le păstraţi, să le îngrijiţi, căci ele vor fi pildă vie pentru generaţiunile viitoare.

Infiinţarea unei bănci de asigurare româneşti.

Repăşirea membrilor români din direcţiunea băncii de asigurare »Transilvania« a produs, precum era de prevăzut, o mare impresiune în cercurile financiare româneşti şi în genere în sînul publicului românesc. »Revista Economică« apreciază în următorul mod această repăşire pledând totodată pentru înfiinţarea unei bănci de asigurare româneşti:

»Este un act de deosebită gravitate pentru »Transilvania« această retragere corporativă a membrilor români dela conducerea respective controlul acestei societăţi şi poate da foarte uşor ansă la bănueli, că vor fi şi alte motive, poate de natură mai delicată, cari i-au determinat pe subscriitorii declaratiei la acest pas extrem. Ea constitue totodată un energic protest contra abuzului de putere, cu care majoritatea săsească a direcţiunii, cu totala desconsiderare a legitimilor aşteptări şi pretensiuni ale Românilor, (cari, în treacăt fie zis, susţin aproape exclusiv »Transilvania«) caută a se înstăpâni tot mai mult asupra acestui institut şi a-l face cuib de căpătuială pe seama Saşilor. Căci ce alta decât cuib de căpătuială ajunge »Transilvania«, dacă presidentul direcţiunii, după ce deja »a pus« pe un fiu al său fiscal al societăţii, mai octroiază societăţii şi un director, recunoscut, ce este drept, ca bun specialist în ale contabilităţii, dar după părerea unei însemnate minorităţi a membrilor direcţiunei, şi a altora, neapt pentru postul ce i-s'a încredinţat.

Că între astfel de împrejurări membrii români, reprezentanţii a cel puţin 75% ale asiguraţilor cu drept de vot în adunarea generală, n'au mai fost dispuşi a conlucra, prin prezenţa lor în direcţiune, la crearea unor stări de lucruri nu numai nedrepte, ci şi deadreptul păgubitoare pentru interesele binepricepute ale »Transilvaniei«, — este foarte explicabil şi va afla de sigur aprobarea tuturor cercurilor româneşti. S'a pus cel puţin capăt unei conexiuni, din care şi aşa numai »ceilalţi« aveau foloase, atât morale, cât şi materiale, iar noi aproape nimic decât sarcini.

Păşirea rezolută şi solidară a membrilor români demisionaţi va deschide probabil şi ochii acelora, cari seduşi poate de sonorul nume de »Transilvania« şi de reclama ce-i fac în permanenţă unele ziare de-ale noastre, s'au obicinuit a considera aceasta societate săsită de o întreprindere românească: căci în faptă românească este »Transilvania« numai într'atâta, că contingentul cel mai mare al asiguraţilor îl dau *Românii*, cei vecinic maşter tractaţi atât la conducere şi executivă, cât şi ca clienţi.

Pe lângă acestea incidentul dela »Transilvania« sperăm că va avea darul de a determina în fine cercurile noastre conducătoare să se ocupe serios cu ideea înfiinţărei unei *societăţi româneşti de asigurare*, idee ivită deja odată în conferenţa II din 1901 a directorilor noştri de bancă, dar abandonată atunci pentru timpuri mai oportune.

Acestea credem a fi sosit.

Avem în organizaţia noastră financiară, întrupată în »Solidaritatea«, atâtea condiţiuni favorabile pentra existenţa şi propăşirea unei societăţi de asigurare, a noastre proprii, încât ar fi păcat să nu facem un pas înainte şi să rămânem pe acest teren şi mai departe tributari străinilor, cari până acum destul ne-au exploatat.«

STIRILE ZILEI.

— 1 Septemvrie v.

Aniversarea luărei Griviţei. Cu prilejul sărbătoarei naţionale de alaltăeri a 31-a aniversare dela luarea Griviţei s'a oficiat Sâmbătă la metropolia din Bucureşti un Te-Deum de către P. S. Sa Archiereul Nifon. Au asistat d-l Dim. Sturdza, preşedintele conziliului, d-l comandor Gracoski, adjutant al M. S. Regelui, d-l Emil Petrescu, prefectul poliţiei capitalei, d-nii generali Coandă, Boteanu, Iannescu şi Gheorghiu, precum şi numeroşi ofiţeri superiori din garnizoană. O companie din regimentul 35 infanterie, cu muzică şi drapel, a dat onorurile. Tot Sâmbătă s'a oficiat la toate bisericile catedrale din ţară câte un serviciu religios pentru odihna sufletului eroilor căzuti în răsboiul pentru independenţă. Aniversarea căderei Griviţei a fost sărbătorită deasemenea şi la toate regimetele din ţară.

Din Viena se scrie, că ziarul „Gross-Oesterreich« pregăteşte un număr special pentru conferinţa interparlamentară care va avea loc în luna asta la Berlin. Numărul acesta cuprinde ştiri amănunţite despre asupririle nemaghiarilor din Ungaria şi va fi menit să informeze pe reprezentanţii parlamentari ai tuturor statelor asupra adevărului în chestia ungară.

Suveranii spanioli în Budapesta. Vizita, pe care suveranii Spaniei o vor face Maj. Sale Monarchului la Budapesta, a fost definitiv hotărâtă pentru 1 Octomvrie. Vizita va dura trei zile. Intre însoţitorii suveranului Spaniei va fi şi ministrul de externe Allende Sallozar.

La gimnaziul de stat din Caransebeş s'au înscris 130 elevi în clasa primă şi 100 în a doua.

Şcoală civilă nouă în Haţeg. Ministrul de culte a deschis în Haţeg o nouă şcoală civilă de stat, în care se va propune şi limba latină. Partea covârşitoare din şcolari fiind Români, ministrul a poruncit, scrie »Severinul«, ca pentru elevii români să se propue şi limba română cu caracter obligător.

Iubileul lui Tolstoi. Din Petersburg se anunţă, că starea lui Tolstoi se îmbunătăţeşte pe fiecare zi. Mereu sosesc telegrame şi scrisori de felicitare. Au sosit asemenea iscrisori şi din partea marelui duce Nicolae Mhailovici şi a lui Björnstjerne Björnson. Felicitarea intelectualilor englezi formează un adevărat volum, cu 47 pag. de iscălituri.

---

mântuire, N'o puteam afla, fiind-că nu încercam, ceva tainic mă oprea, să încerc, un ce ascuns, puternic, neînvins, tiran, o forţă elementară mă ţinea în loc, făcând din mine o păpuşă în mâna unui satană, pe care-l visează creeri nedesciplinaţi. Uneori căutam să-mi încredinţez corpul trudit înviorătorului Bachus, beam vin tare de sara până dimineaţa şi amorţit, fără să-mi mai simţ corpul uitând pe câteva clipe şi boala, mă duceam acasă, dar pe drum vântul rece al nopţii, care-mi atingea fruntea, mă scutura de moleşeala, în care mă ascunsese vinul şi deodată tremurând de emoţie, simţeam că-mi lipseşte ceva Imi lipsea boala. Grăbit îmi rechemam despotul. Satir sălbatic, cum eram mai înainte, când cu ajutorul vinului căutam să scutur jugul despotismului — simţiam acum o mulţămire nespusă, că iară mă stăpâneşte tiranul meu.

Intr'o zi de toamnă, când drumurile se acopereau de frunza galbină a acaţilor aşezaţi pe marginile lor — chinuit de boala mea mai mult ca ori când, gândul îmi sbura mereu la moarte. Ba întâiu credeam, că înebunesc. Cuprins de aceste flacări de nelinişte, în care ardea sărmanul meu suflet, galben cum eram şi îngrozit de mine însumi — vedeam clar pe singurul frate, ce-l mai aveam în lume, cu faţa lui îngândurată de soartea mea şi rând pe rând îmi treceau pe dinainte ca fantome dragi prietinii, cu cari atât de des îmi petrecusem zilele copilăriei.

»Eu voi muri — mi-am zis încet — tiranul meu, îmi porunceşte asta«. Cuvântul tiran l'am pronunţat însă încet, tainic, ca nu cumva să fiu auzit şi maltratat. »Mă duc, să mă fotografiez — mi-am zis mai departe — ca să las sărmanului meu frate şi prietinilor mei singura moştenire — moştenire fără valoare, dar lor poate totuşi dragă — ce mai permitea despotul meu, să las după mine. Corpul meu mort se va fixa pe o hârtie moartă, pe care cei dragi ai mei o vor învia cu amintirile lor. In chipul ăsta poate nu voi muri de tot şi râvna mea de odinioară de a trăi se va vedea — cine stie — din chipul meu, care poate va ascunde în taina muţeniei lui vre-o fărâmă de voinţă, vr'un picur de altruism.... Nu vor înţelege — gângăveam mai departe — că am fost aşa de egoist, că am trăit numai pentru mine, că m'am închis în lumea mea strâmtă, unde n'am făcut altceva, decât mi-am tot plâns acest corp aproape putred. Nu vor înţelege din acel chip tăcut, că i-am uitat cu totul şi pe ei, că i-am urât, şi i-am despreţuit ca pe toţi ceilalţi oameni....

Un cutremur, care-mi străbătu corpul, mă smulse din aceste visuri depărtate şi mă readuse la starea-mi obicinuită, mă îngenunche ca pe un sclav umilit la picioarele despotului.

Dar eram hotărât....

M'am îmbrăcat iute cu hainele cele negre, mi-am luat la gât cravată neagră şi însoţit de stăpânul meu nedespărţit am plecat să mă fotografiez.

Ajuns la fotograf una-două am fost gata, fixat pe hârtie şi dar încredinţat nemurirei. Indestulirea asta îmi da o oarecare linişte, despotul meu se părea că-şi uitase de mine, mă lăsase pe câteva clipe. Nu mă mai gândeam la nebunire, presimţul morţii par'că-mi dispăruse. Adecă nu *presimţul*, ci *gândul* morţii, fiindcă presimţul ar fi fost urmarea unei convingeri adânci morale, că voi muri, pe când gândul nu era decât un făt satanic, un product nebun al unei închipuiri păcătoase, că voi muri sau că mai întâiu voiu înebuni... Nu ţinu însă mult aceasta linişte, căci barbarul meu se reîntoarse în curând, dar minune, puterea lui nu mai era aşa de elementară, fruntea nu-mi ardea aşa de tare, nervii nu-mi vibrau aşa de puternic, prevedeam par'că că despotul va amâna înebunirea mea şi după asta moartea până îmi voi vedea fotografia.

(Va urma).

Noui legaţiuni şi consulate ale României. La ministerul de externe al României se fac lucrările preliminare pentru înfiinţarea a două legaţiuni noui române, în Madrid şi în Washington, precum şi a două consulate generale, în Teheran, capitala Persiei şi în Berna.

Procesul lui Gregory. Joi s'a desbătut în faţa curţii cu juraţi a Senei din Paris, procesul ziaristului Gregori, urmărit pentru tentativă de omor asupra lui Dreyfus şi Dreyfus fiul. Gregory a mărturisit premeditarea însă a refuzat a spune, dacă avea intenţiunea de a ucide pe Dreyfus. El a mai declarat, că nu regretă actul său şi că este gata să reînceapă în împrejurări identice. Procurorul a cerut condamnarea lui Gregory, adăugând însă, că nu se opune la indulgenţa juriului. Juriul a pronunţat un verdict negativ, iar Curtea l'a achitat.

Mulţămită. Comitetul »Reuniunei femeilor române din comitatul Hunedoarei« exprimă pe această cale, cele mai călduroase mulţamite institutelor de credit şi economii, cari şi în anul acesta au votat şi trimis ajutoare pentru »Atelierul« nostru. Şi anume: Institului »Ardeleana« pentru cele 300 cor., institutului »Albina« pentru cele 200 cor., institutului »Patria« prntru cele 100 cor., institutului »Hunedoara« pentru cele 100 cor., institutului »Haţiegana« pentru cele 60 cor., institutului »Silvania« pentru cele 50 cor., institutului »Chiorana« pentru cele 50 cor., institutului »Bihoreana« pentru cele 40 cor., institutului »Grănicerul« pentru cele 30 cor., institutului »Şercaiana« pentru cele 30 cor., institutului »Crişana« pentru cele 25 cor., institutului »Codroana« pentru cele 25 cor., institutului »Progresul« pentru cele 20 cor. Total 1030 cor.

Asemenea se aduc cele mai profunde mulţămite Prea Veneratului Conzistor arhidiecesan din Sibiiu, pentru ajutorul de 20» cor. votat din fundaţiunea fericitului Dr. Avram Mihai, întru ajutorarea unei fetiţe, aplicată la »Atelierul« Reuniunei. *Deva*, 10 Septemvrie 1908. — *Elena Pop Hossu Longin*, presidentă.

Cununie. Virginia *Roman* şi Aurel Şt. *Vodă* ne anunţă cu toată onoarea serbarea cununie lor, ce se va celebra în 20 Sept. n. în Biserica gr. cat. din Alba-Iulia-Lipoveni. Vaideiu. 1908. Alba-Iulia.

La congresul interparlamentar din Berlin va participa din partea românilor bucovineni baronul Hurmuzachi.

Imormântarea prinţului D Sturdza. Sâmbătă dimineaţă, cu trenul de 9, a sosit la Iaşi, corpul defunctului principe Dimitrie Sturdza. La gară se aflau toţi membrii familiei defunctului din ţară şi streinătate pentru a lua parte la înmormântarea rămăşiţelor lui pământeşti. Gara era toată pavoazată cu drapele cernite. După oficiarea serviciului divin de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie al Moldovei înconjurat de numeroşi clerici, cortegiul a pornit parcurgând străzile principale ale oraşului şi îndreptându-se spre moşia Cilibiu unde a fost înmormântat. Toate străzile erau pavoazate cu drapele cernite. Trupele, care au dat onorurile militare, au urmat cortegiul până la bariera oraşului. De aci carul funebru fu urmat de familia şi amicii defunctului şi de numeroase delegaţiuni de ţărani în frunte cu administratorii moşiilor principelui Sturdza, de prin Muntenia, Moldova, Transilvania şi Basarabia. Cortegiul a sosit la moşia Cilibiu la oara 4, unde a avut loc înmormântarea. După înmormântare s'a dat o masă mare ţăranilor de pe moşia Cilibiu şi delegaţiilor ţărăneşti venite de pe celelalte moşii ale defunctului.

Doue congrese importante. La Geneva au loc acum două congrese importante. Primul este congresul în contra comerţului cu fete, la care iau parte peste 30 de delegaţi din diverse state. Preşedinte al acestui congres este preşedintele federaţiei aboliţioniste Stuart Norwich. S'au ţinut numeroase discursuri. Cei mai mulţi oratori au vorbit despre legături ce există între prostituaţie şi comerţul de fete. Alţii spun, că prostituaţia şi comerţul de fete nu sunt decât unul şi acelaş lucru şi că acest comerţ nu va putea dispare cât timp va fi tolerată prostituaţia.

Al doilea congres este acela în contra falşificărei alimentelor. La acest congres azistă şi ministrul de agricultură francez Riaut şi numeroşi specialişti.

Atentat contra marelui duce Mihailovici. Din Petersburg se anunţă, că administratorul proprietăţilor marelui duce Mihailovici, în Caucaz, a primit un pachet poştal, care a explodat la deschidere. Doui fii ai administratorului au fost ucişi şi 1 inginer a fost grav rănit. Atentatul era îndreptat în contra marelui duce, de care se ştia, că se află de obicei în acest timp la proprietăţile sale din Caucaz.

Excursiunea împăratului Wilhelm la graniţa franceză. Despre excuriunea ce a făcut-o împăratul Wilhelm cu ocaziunea petrecerii sale în Alsaţia la graniţa franceză, se anunţă din Paris următoarele: Impăratul Wihelm al II-lea n'a călcat teritorul francez. Impăratul s'a oprit la o distanţă de douzeci de minute de graniţă, la castelul industriaşului Hartman, de unde se arată o splendidă privelişte pe munţii Vosgi. Vorbind cu comisarul francez dela graniţă, împăratul i-a zis: »Sunt foarte recunoscător autorităţilor franceze pentru măsurile ce a luat, dar regret că nu mă voiu putea folosi de prilejul ce mi se oferă, de oarece sunt aşteptat la Colmar, unde trebue să mă duc neapărat chiar acum«. Adevărata cauză, pentru care împăratul n'a trecut graniţa, e vremea rea care se pornise în momentul în care automobilul imperial ajunsese la graniţă. Castelul industriaşului Hartmann găzduise, acum cinzeci de ani pe împăratul Napoleon al III-lea. După cinzeci de ani, din ordinul împăratului Wilhelm al II. drapelul francez a fâlfâit din nou în vârful turnului acestui castel.

In legătura cu vizita împăratului Germaniei pe teritoriul francez »Wiener Allgemeine Zeitung« publică următoarele: Din cercuri diplomatice foarte bine informate aflăm că în primăvara anului 1905, împăratul Wilhelm a interzis fiului său, prinţul moştenitor, de a călca pe pământul francez. Pe vremea aceea, relaţiunile dintre Franţa şi Germania erau foarte încordate din cauza chestiunei Marocului. Moştenitorul tronului german voia să meargă în primăvara aceea la Cannes, ca să viziteze pe logodnica sa, care se afla acolo. Aflând de planul prinţului Frideric Wilhelm, guvernul francez a încunoştiinţat pe cale diplomatică pe cel din Berlin, că moştenitorul tronului german va fi primit cu toate onorurile ce i-se cuvin şi că guvernul francez îşi ia toată răspunderea şi că prinţului nu i-se va întâmpla nici o neplăcere pe pământul francez. La acestea împăratul Wilhelm a răspuns că fiul său nu poate trece graniţa franceză până ce lui, părintelui său, nu i-se va da ocaziunea, ca fără pericol să poată face acelaşi lucru, fără a fi expus vre-unei demonstraţii contrare«.

Universitatea din Petersburg şi Tolstoi. Din Petersburg se anunţă, că senatul universităţii din Petersburg va proclama în cea mai apropiată şedinţă a sa, pe contele Tolstoi ca membru de onoare al ei.

Consilierii comunali din Paris la Viena. La reîntoarcerea sa din Praga preşedintele consiliului municipal din Paris Cherieux, a făcut o vizită d-lui Lueger, primarul Vienei. In convorbirea avută cu Lueger, acesta a învitat pe delegaţii francezi la un banchet solemn. Cheriaux a refuzat învitaţiunea sub motivul. că timpul pe care-l au liber conzilierii parizieni e foarte scurt.

Holera se întinde în Rusia. Din Petersburg se anunţă, că holera în Rusia ia proporţiuni îngrijitoare. In ultimele trei zile au fost aduşi 115 bolnavi la spitale. Douăzeci şi şase au murit. Se crede că numărul morţilor e mult mai mare. Membrii familiilor celor bolnavi nu sunt lăsaţi să plece din baracele şi din spitalele de izolare. In oraş s'au înfiinţat numeroase chioşcuri şi ceainării populare, unde se împarte gratuit ceaiu şi apă fierbinte. Pericolul cel mai mare e în port, unde lucrează neîntrerupt mai mult de zece mii de oameni şi unde autorităţile n'au luat nici o măsură preventivă. Se speră că vremea, care se răceşte, va împiedeca lăţirea epidemiei. Populaţiunea nu pare prea îngrijită de flagelul ce bântue.

Situaţia agricolă a Ungariei. Ministerul de agricultură a publicat un raport detaliat asupra recoltei din anul acesta din regatul unguresc. După acest document prima perioadă a vegetaţiunei a fost aşa de favorabilă că un oarecare număr de agricultori şi au tăiat grânele pentru a face nutreţ pentru animale, necrezând că mai pot să se aştepte la ceva. Chiar cultivatorii cei mai eaperimentaţi de altmintrelea au fost induşi în eroare prin ceea-ce se vedea pe câmp. Mulţi din ei au avut la treerat surprize foarte bune; unii din ei însă foarte neplăcute; pentru că efectele temperaturei anormale, care fusese în timpul vegetaţiunei, n'au fost în toate părţile aceleaşi. Astfel s'a întâmplat la câţiva mici arendaşi, cari nu comptau decât pe o producţie de 7 la 9 chintale la hectar, să obţină la treer 10 până la 12 ba chiar în multe locuri dela 13 la 17.

La moşiile mari, acolo unde nu se compta decât pe 10 la 12 chintale, producţia s'a ridicat obicinuit la 17, 20 şi 21 chintale, aşa că în cele din urmă cifra globală a recoltei se apropie de mijlocie. Fără nici o îndoială, acest rezultat neaşteptat este datorit spicelor superbe ce s'au obţinut, precum si calităţei de grâu aproape în toate părţile excelentă. Grâul este în mare parte tare, bine nutrit şi de foarte frumoasă culoare. Secara este tot aşa de bună ca şi grâul. Orzul a dat o producţie de bună calitate şi în parte frumos la culoare. Ovăsurile chiar nu sunt rele, cu toată vremea ce a fost. Aceste constatări sunt cu atât mai consolatoare, cu cât seceta din Iunie dădea foarte puţine speranţe.

Iată evaluarea suprafeţei cultivate în hectare pentru toată Ungaria, cuprinzând şi Croaţia şi Slavonia.

		1908
Grâu	hect.	3.560,167
Secară	»	1.165,248
Orz	»	168,905
Ovăs	»	1.170,800

In ceea ce priveşte producţia totală a recoltelor, ministerul o estimează în mii de chintale metrice.

		1908
Grâu	quint.	48.862,000
Secară	»	12.957,000
Orz	»	12.770,000
Ovăs	»	10.796,000

La porumb ministerul prevede, că şi el va da 42.873,500 chintale contra 44.083,925 în 1907.

Dări de seamă şi mulţumită publică.

Cu prilejul petrecerii din *Mociu* ce a avut loc la 23 August st. n. *în favorul fondului ziariştilor Români* au suprasolvit:

D-na Aurelia Dan, Mociu 20 cor., D-nii: Dionisiu Şimon, m. propr. Sângeorzul de câmpie 16 cor., Ioan Boeriu preot, Lechinţa de Murăş, Ioan Dan medic, Mociu, câte 10 cor., Emil Kormos Alexandrescu, m. propr. Gerebeniş, Teodor Moga m. propr. Zau, Ioan Russu m. propr. Ludoş, Ioan Bucur preot, Sângeorzu de câmpie, Dr. Victor Moldovan adv. Mociu, Ioan Bozac preot, Sâmbotelec, Iuliu Valea notar, Telciu, câte 6 cor., Dr. Pompei German medic, Şercaia, Dr. Victor Poruţiu adv. Cluj, câte 8 cor., Mihaiu Radu croitor, Cluj 5 cor., Dr. Iuliu Hăţiegan, Cojocna 4 cor., Vasile Hossu iurist, Milaşul de câmpie 3 cor., Aurel Ciortea, Braşov 3 cor., Valer Russu, Chiciudi 4 cor., Auxentiu Murăşan, Imbuz, Iustin Poruţ, Dezmir, Octavian Constantin, Mociu, Simeon Nemeş, Grigoriu Băloiu, Călian, Niculiţă Dănilă, Cheţa câte 2 cor., Augustin Laurenţiu, Berchieş, Ioan Pop, Cămăraş, Iuliu Caliani, Şeulia, Emil Pop, Cistelic, G. Hintea, Suatul Unguresc, Ioan Blaga, Simeon Ciuca, Mociu X. Y. câte o coroană.

Suma întratelor a fost cor. 304. suma eşitelor de cor. 249. Rămâne deci un *profit curat de c. 55.*

Fenerosilor contribuenţi, precum şi celoralalţi participanţi le rostim şi pe calea aceasta o caldă mulţumită.

Lechinţa de Murăş, August 1908.

Liviu I. Dan cand. d. adv. aranjatorul petrecerei. *Lena Boeriu*, cassieră.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu preţul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria şi 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România şi străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediţiei jubilare, a „Gazetei“ *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariştilor români din Transilvania şi Ungaria.*

Anunţ.

Atragem atenţiunea publicului cetitor, că d-na *Iudita Secula* n. Truţa ne anunţă deschiderea şcoalei d-sale, proiectate şi anunţate în coloanele ziarului nostru

Cu 1 Oct. st. n. va fi deschisă acea şcoală şi va avea de ajutor pe d-şoara *Letiţia Dimitrescu*, fosta profesoară la şcoala română de fetiţe din Arad pentru lucru de mână, croit, broderii, pictură şi desemn.

Adresa şcoalei: Arad, strada Kazinczy 2.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta. 14 Sept. Socialiştii au ţinut eri aici o întrunire în contra clericalismului şi pentru votul universal. După întrunire au traversat în masse mari strada Andrassy, unde s'au întâlnit cu procesiunea eucharistică, compusă din membrii, cari au participat la congresul catolic. Socialiştii au insultat pe membrii procesiunei. Poliţia intrevenind a arestat vreo cinzeci socialişti.

Rumberg. 14 Sept. Eri a avut loc o demonstraţie anticatolică, galăgioasă, provocată de studenţi. O ciocnire, în care un student naţionalist a fost străpuns cu cuţitul, a silit intrevenirea poliţiei, care a şarjat. S'au făcut numeroase arestări.

Constantinopol. 15 Sept. Se svoneşte cum că actualul mare vizir Kiamil Paşa, ar fi vrând să dimisioneze. In acest caz Sultanul va însărcina cu formarea cabinetului pe Hilmi Paşa, actualul guvernator al Macedoniei, care va fi uumit mare vizir.

Constantionopol. 14 Sept. D. Sinowiew a remis sultanului o casetă de argint lucrată artistic, ca dar din partea ţarului. După o informaţiune de sorginte rusă, caseta este un dar al ţarului pentru trimiterea anuală de tutun din partea sultanului.

Washington. 14 Sept. Orville Wright a făcut o ascenziune având pe bord două persoane. Distanţa parcursă astfel a fost de 65 kilometri. După aceste experienţe Orville Wright a făcut altă ascenziune timp de o oară, 3 minute şi 13 secunde la o înălţime de 45 metri.

Bibliografie.

— In editura librăriei Ioan I. *Ciurcu* a apărut zilele aceste **„Dicţionarul German-Român de Theochar Alexi.** *Ediţiunea a VI-a prelucrată şi completată.* Preţul broşat *cor. 6·50.* Dicţionarul, format octav, frumos tipărit, se estinde pe 747 pagini şi conţine numeroase cuvinte, indicaţiuni, explicări şi exemple în ce priveşte subtilităţile limbei româneşti. Ediţiunea actuală a dicţionarului înseamnă un progres însemnat şi necontestabil faţă de ediţiunile anterioare, La sfârşitul dicţionarului găsim o tabelă a numirilor ţărilor, oraşelor, râurilor, munţilor etc., cari diferă în cele două limbi, ţinându-se cont îndeosebi de numirile oficiale maghiare. Recomandăm cu căldură noua ediţie a acestui preţios dicţionar în atenţiunea celor interesaţi.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce

Nr. 373—1908.

PUBLICAŢIUNE.

Vineri, în 23 Septembre a. c. la 10 oare a. m. să va da pe calea licitaţiunei verbale în cancelaria oficiului forest. Brassó, lemnele rămase îndărăt în tăietura veche „Vladiţ" 1317 dărabe de fag buşteni din picioare cu 900 metri cubici, din aceste lemne da 40% blane de fag şi 60% coade. Preţuite preţul strigărei 1260 coroane. Ca vadiu a se depune 126 coroane.

Condiţiunile mai deaproape să pot vedea în cancelaria oficiului administrativ.

Brassó, în 9 Septemvre 1908.

Adminis. pădurii oraş-Timiş.

(319,1—2)

Mare deposit

de lemne de foc.

Am onoarea a atrage atenţiunea On. public asupra depositului meu de lemne de fag, care le vând.

Stânjinu, 4 metr, cu **28 cor.**
½ stânjin cu . . . **14 cor.**
dus acasă.

Comande se primesc la: *Direcţiunea HOTEL CONTINENTAL*, Telefon Nr. 132; S. Fülöp, cofetăria Strada Vămei Nr. 7; Magazinul Eug. Salamon, Strada Porţi nr. 30.

Cu toată stima

280,5—6. **Petru Popovici.**

Avis.

Un învăţăcel se primeşte în negoţul de băcănie N. Grădinar, Strada Neagră Nr. 1, Braşov. Se cere a fi din casă bună, să aibă 2 clase reale sau gimnaziale şi să priceapă limbile ţērei.

(301,4—6.)

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon.

„Romana" dans de colónă în 5 figuri. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefaţă",) de *Tunarul din Dumbrău*, Popa. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei" cu esplicări) şi costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„*Romana*" se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei"

se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 11 Septemvrie 1908

Măsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	18	–
„	Grâu mijlociu . . .	17	–
„	Grâu mai slab . . .	16	–
„	Grâu amestecat . .	12	—
„	Sĕcară frumósă. . .	10	50
„	Sĕcară mijlociă. . .	10	—
„	Orz frumos	9	—
„	Orz mijlociu. . . .	8	—
„	Ovĕs frumos. . . .	6	60
„	Ovĕs mijlociu . . .	6	20
„	Cucuruz	12	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	11	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	26	—
„	Fasole	10	—
„	Sĕmênţă de in . . .	20	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	10	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	12
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece . .	—	72
100 kil	Sĕu de vită prospĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—

Sănătatea

este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva şi cultiva folosind

Corset Gradefront

care este comod şi modern.

se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confecţionare de corsete specialitate BRAŞOV, Strada Vămei Nr. 21.

(296,7—12.)

APĂ MINERALĂ PHÖNIX DIN BUZIAS

Succes extraordinar la suferinţe de rinichi şi beşică.

Apă minerală plăcută fără fer.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Vindecă, răcoreşte. **Recomandată de medici.**

Are efect escelent ca **apă de cură** la suferinţe de rinichi, beşică, catar cronic de rinichi, formaţiuni de peatră şi boale catarale de secreţiune. — La cerere trimite prospecte Administraţia isvoarelor:

Direcţia băilor MUSCHONG în Buziaş.

Nr. 372—908.

PUBLICAŢIUNE.

Vineri în 25 Septemvrie a. c. la 10 oare a. m. să vinde pe calea licitaţiunei verbale în cancelaria subscrisei administraţiuni lemnele rămase în picioare din tăetura „Vancsa de jos" parcelată şi adecă:

1)	Parcela Nr. 1:	133 buc. de fag cu	90 m³.	preţul strigărei	164 cor.
2)	„ „ 2:	110 „ „ „ „	122 „	„ „	220 „
3)	„ „ 3:	413 „ „ „ „	116 „	„ „	209 „
4)	„ „ 4:	171 „ „ „ „	142 „	„ „	298 „
5)	„ „ 5:	380 „ „ „ „	220 „	„ „	440 „
6)	„ „ 6:	207 „ „ „ „	318 „	„ „	670 „
7)	„ „ 7:	152 „ „ „ „	225 „	„ „	472 „
8)	„ „ 8:	232 „ „ „ „	216 „	„ „	456 „
9)	„ „ 9:	146 „ „ „ „	165 „	„ „	313 „
10)	„ „ 10:	33 „ „ „ „	49 „	„ „	90 „

Fiecare parcelă se va licita separat. Inainte de licitare a depune ca vadiu 10% din preţu strigărei. Condiţiunile mai deaproape şi registru de primire să pot lua în vedere la mine.

Brassó, 10 Septemvrie 1908.

319,1—2. **Administraţia forestieră oraş-Timiş.**

Banca Naţională a României.

situaţiune sumară.

1907 25 August	Activ:	1908 16 August	23 August
120.987,426	85539926 Reser. metal. aur 88261686 35447500 „ Trate aur 37300000	124.973,702	125.561,686
601,140	Argint şi diverse monede	691.206	585,012
101.467,594	Portofoliu Român şi străin. . . .	71.206,328	78.457,987
13.305,050 23.121,587	*Impr. contra efec. publice 9876300 „ „ „ în cont-corent 17861147	27.807,645	27.737,447
11.999,924	Fonduri publice	11.999,924	11.999,924
15.806,084	Efectele fondului de reservă . . .	15.480,553	15.480,553
3.253,121	Efect. fond. de amort. imob. şi mater.	3.216.621	3.216,621
5.901.242	Imobile	5.954,037	5.954,135
638.519	Mobilier şi Maşini de Imprimerie .	700.099	700.099
311.299	Cheltueli de Administraţiune . . .	309,367	316,243
109.177,949	Depozite libere	110.399,409	110.598.209
7.948,173	Conturi curente	18.369,159	14.603.622
27.272,334	Conturi de valori	26.027.527	27.396.888
441.791,442		417.135.577	422.608,426
	Pasiv:		
12.000.000	Capital	12.000,000	12.000.000
23.051.453	Fond de rezervă	24.928,807	24.928.807
3.473,646	Fondul amortis. imob. şi material .	3.734,034	3.734,034
291.405,840	Bilete de Bancă în circulaţiune . .	263.417,610	263.614.780
2.077,070	Profituri si pierderi	2.190,642	2.190,642
605.484	Dobânzi şi beneficii diverse . . .	465,075	541,954
109.177.949	Depozite de retras	110.399,409	110.598.209
441.791.442	Scomptul 5% * Dobânda 5½%	417.135.577	422.608.426

TIPOGRAFIA A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint şi colori.

CĂRŢI DE SCIINŢĂ, literatură şi didactice

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ diferite formate.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ după dorinţă şi în colori.

ANUNŢURI.

REGISTRE şi IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciuri.

BILANŢURI.

Comptari, Adrese, Circulare, Scrisori.

Couverte, în ori ce mărime.

TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURI şi RESTAURANTE.*

PREŢURI-CURENTE ŞI DIVERSE

BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, îndĕrĕpt în curte. — Preţurile moderate. —** Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.